

SA TALLINNA LASTEHAIGLA

ARENGUKAVA 2021- 2026

Kinnitatud SA Tallinna Lastehaigla Nõukogu poolt 29.04.2022

Koostaja: K. Luts, R. Raukas, M. Koroljova, P. Inshakov, L. Pilv, A. Kleinberg,
M. Märtson, E. Põldmaa, M. Laan, L. Suurorg

DETSEMBER 2021

Sisukord

Sissejuhatus

- 1. Lastehaigla visioon, missioon ja põhiväärtused**
- 2. Tagasivaade: arengud aastatel 2016- 2020**
 - 2.1 Kokkuvõtte aastatest 2016-2020
 - 2.2 Peamised trendid raviteenuste osutamisel
 - 2.3 Kasutusele võetud uued meetodid kliinilises töös
 - 2.4 Lastehaigla kui tervishoiu arendaja
 - 2.5 Õppe- ja kliiniline teadustöö
 - 2.6 Finantsmajanduslikud arengud aastatel 2016-2020
- 3. Laste eriarstiabi osutamist mõjutavad tegurid aastatel 2021-2026**
 - 3.1 Välised tegurid
 - 3.1.1 Eesti rahvaarv
 - 3.1.2 Tervishoiusüsteemi areng
 - 3.1.3 Perearstisüsteemi areng ja kasvav nõudlus laste eriarstliku abi järele
 - 3.1.4 Teenuse- ja diagnoosipõhise (DRG) rahastamissüsteemi mõjud
 - 3.1.5 Covid-19 pandeemia mõju
 - 3.2 Organisatsiooni sisesed tegurid
 - 3.2.1 Lastehaigla SWOT analüüs
- 4. Lastehaigla põhistrateegiad 2021- 2026**

Sissejuhatus

SA Tallinna Lastehaigla (edaspidi Tallinna Lastehaigla või Lastehaigla) moodustati 2001. aastal Tallinna laste tervishoiuasutuste - Tallinna Lastehaigla, Nõmme Lastehaigla ja Kesklinna Lastepolikliiniku ühendamisel.

Regionaalhaiglana on Lastehaigla teeninduspiirkonnaks Tallinn, Harjumaa, Lääne-, Ida- ning Kesk-Eesti maakonnad ning mitmetel erialadel ka Lõuna-Eesti. Lastehaigla osutab nii II kui ka III etapi raviteenuseid. 80% statsionaarsest ja 93% ambulatoorsest teenusest osutatakse Harju maakonna lastele. Keskmiselt 40% haiglaravil olevatest lastest on vanuses 0 - 4 aastat.

Tallinna Lastehaigla olulisus laste eriarstiabis on viimaste aastatega veelgi kasvanud. Vähenev lastearstide võrgustik maakondades ja esmatasandi ebaühtlane suutlikkus/võime lastega toime tulla - tulemuseks on II tasandi teenuse osakaalu suurenemine.

Lastehaigla roll III tasandi ravis on väärtus, mille kvaliteeti tuleb pidevalt hoida ja arendada.

Tallinna Lastehaigla tegeleb laste ja noorukitega alates sünnist kuni 18. eluaastani. Osutame eriarstiabi 27 erialal: pediaatria, pulmonoloogia, kardioloogia, endokrinoloogia, gastroenteroloogia, nefroloogia, reumatoloogia, hematoloogia-onkoloogia, infektsioonhaigused, neonatoloogia, dermatoveneroloogia, neuroloogia, erakorraline meditsiin, kõrva-nina-kurguhaigused, psühhiaatria, anestezioloogia, intensiivravi, lastekirurgia, ortopeedia, traumatoloogia, põletusravi, oftalmoloogia, stomatoloogia (sealhulgas narkoosiga hambaravi puuetega lastele ja noorukitele), radioloogia, laborimeditiin ja taastusravi.

Tallinna Lastehaigla struktuuris on kolm kliinikut, mille koosseisus on 13 statsionaarset osakonda 149 voodikohaga, päevastatsionaarsed voodid (29) ja neli erinevate meditsiinierialade ambulatoorset teenistust, lisaks ambulatoorne üksus (KLP), kaks diagnostilist üksust ja üheksa tugiteenistust.

Meie haiglas töötab täna 807 inimest, nende hulgas 128 arsti, 326 õde ja 110 hooldustöötajat.

SA Tallinna Lastehaigla arengukava 2016- 2020 kinnitati SA Tallinna Lastehaigla Nõukogu poolt 19.08.2016. Lastehaigla missiooni ja visiooni silmas pidades oli haiglas sel perioodil täita viis strateegilist eesmärki:

1. Suurendada Tallinna Lastehaigla rolli laiapõhjalise laste eriarstiabi osutamisel Eestis;
2. Tagada patsientide rahulolu ning kvaliteetne laste eriarstiabi lapsesõbralikus keskkonnas;

3. Suurendada koostööd kohalike ning rahvusvaheliste õppe- ja teaduskeskustega arendamaks lastehaigla osakondadest välja valdkondlikud kompetentsikeskused;
4. Arendada ja asuda ellu viima organisatsiooni personalipoliitikat, mis toetab arstide ja õdede järjepidevust ning loob meditsiinipersonalile paremad võimalused arendus- ja teadustegevuseks;
5. Hoida finantsilist stabiilsust tugevdades dialoogi Haigekassaga, leides lahendusi igapäevatöö optimaalsemaks korraldamiseks ning otsides uusi võimalusi teenuste arendamiseks.

Lõppenud tegevusperiood oli Lastehaigla arengule stabiilne ja eesmärkidele vastav kuni 2020. aastani, kui algas ülemaailmne Covid-19 pandeemia, mis mõjutas meie haigla töökorraldust, patsientide arvu ja seega ka majandustulemusi. Oleme andnud sel keerulisel ajal endast kõik, et nii meie töötajad kui ka patsiendid tunneksid end meie haiglas turvaliselt ja hoitud.

Käesolev dokument annab ülevaate aastate 2016- 2020 tegevustest ning seab strateegilised suunad alanud uueks perioodiks 2021- 2026.

Oma teadmiste ja kompetentsi kaudu soovime olla eestvedajaks Mustamäe Meditsiinilinnakusse Põhja-Eesti Naiste- ja Lastekliiniku rajamise protsessis. Uus naiste-ja lastekliinik lahendab olulise puudujäägi jätkusuutlikult kvaliteetse vastsündinute arstiabis Põhja-Eesti piirkonnas.

Katrin Luts

SA Tallinna Lastehaigla juhatuse esinaine
Detsember 2021

1. Lastehaigla visioon, missioon ja põhiväärtused

Lastehaigla visioon

Tahame olla juhtiv laste meditsiinikeskus Eestis, mis koondab riiklikud valdkondlikud kompetentsikeskused kaitstes ja hoides seeläbi eesti laste tervist.

Lastehaigla missioon

Oleme suurim laiapõhjalist laste eriarstiabi osutav haigla Eestis. Osaledes Eesti siseses ja rahvusvahelises koostöös kompetentsi- ja teaduskeskustega, tagame teadmiste ja kogemuste järjepidevuse ning osutame parimat tõenduspõhist, laste õigusi järgivat perekeskset arstiabi.

Lastehaigla põhiväärtused

Professionaalsus: oleme oma igapäevases töös professionaalsed ja eetilised; anname patsiendile parimat arstiabi, austades arstikunsti parimaid traditsioone, kasutades organisatsioonisisest meeskonnatööd ning luues partnerluse lapse perega.

Hoolivus: pöörame individuaalset tähelepanu igale patsiendile ja hoolime nende peredest, väärtustame oma töötajaid ning pakume neile erialaseid arenguvõimalusi.

Avatus: oleme avatud ja ausad suhtlemisel kolleegidega ja patsientide peredega ning ühiskonnaga; meie otsustusprotsessid on läbipaistvad kõikidele osapooltele, tagamaks tipptasemel ravikvaliteedi ja patsiendi parima ravi.

Rahvusvahelisus ja innovatiivsus: arendame rahvusvahelisel tasemel teadus- ja koolituskoostööd, rakendame ravis kaasaegseid ravimeetodeid ja tehnoloogiat ning tugevdame lastearstiabi valdkondlikke kompetentsikeskusi.

2.Tagasisivaade: arengud aastatel 2016- 2020

2.1 Kokkuvõte aastatest 2016-2020

Periood 2016-2020 oli Tallinna Lastehaigla jaoks tervikuna stabiilse arengu faas kuni Covid-19 pandeemia alguseni 2020. aasta alguses, mis tõi kaasa töö ümberkorraldamise nii haiglas kui ka ambulatoorses vastuvõtus. Alates 2020. aasta algusest on Covid-19 märkimisväärselt mõjutanud meditsiinivõrgu toimimist ja arengut. Suuremad muutused olid:

- Muutunud nõudlus tervishoiuteenuse järele;
- Mõju finantsolukorrale;
- Personali kriitilisus järelkasvu ja töökoormuse osas.

Et tagada patsientide ohutu ja turvaline raviteekond koroona pandeemia ajal, tõstis Tallinna Lastehaigla EMO palatite isolatsiooni võimekust, võttis kasutusele eraldi koroona haigete palatid ning andis käiku kõikidele nõuetele vastava testimissüsteemi. Ümber korraldati töö- ja puhkealade asetus ning kõik töötajad said Covid-19 alase riskikoolituse,

Aastatel 2016-2020 jätkus tehnoloogiline areng nii kirurgilises kui ka intensiivravis. Vastavalt uuendustele meditsiinis rakendati ja laiendati novaatorlikke kirurgilisi ja terapeutilisi ravimeetodeid. Arendati teadustegevust, stuudiumijärgset õppetööd ning Tallinna Lastehaiglat kui täiendõppekeskust eriarstidele, perearstidele ja õdedele. Tallinna Lastehaigla oli jätkuvalt TÜ Arstiteaduskonna õppekava pediaatria, laste-ja noorukite psühhiaatria, kirurgia, ortopeedia, peremeditsiini jt. valdkondade õppebaasiks residentidele.

Tööjõu koosseisus viimastel aastatel suurt muutust ei olnud, küll aga napib veelgi enam õdesid ning olukorda teravdas ka koroona pandeemia.

Aasta	Arstid Kokku	Residendid**	Proviisorid	Õendus	Hooldus	Muu
2016	130	(+25)	2	292	122	237 783
2017	130	(+28)	2	299	128	238 797
2018	131	(+24)	2	315 *	109	250 807
2019	129	(+34)	2	321 *	103	249 804
2020	128	(+27)	2	326 *	110	241 807
* Alates 2018 on abiõed õenduspersonali koosseisus (enne olid hoolduspersonali koosseisus).						
**Üldnumbris ei sisaldu residentide arv						

Tabel 1: Tallinna Lastehaigla töötajate arv aastatel 2016- 2020

Tallinna Lastehaigla olulised saavutused aastatel 2016- 2020:

1. Õdede iseseisva töö osakaalu suurendamine raviprotsessis;
2. EMO jälgimispalati loomine ja muutused EMO töökorralduses ning haigete logistikas, mis võimaldasid paremini rakendada statsionaarset voodiressurssi;
3. Olulised arengud on toimunud kesknärvisüsteemi arenguhäiretega patsientide jälgimis- ja tegutsemisjuhiste väljatöötamises, samuti selle patsiendigrupi meeskondlikus käsitluses. Sellega on astutud oluline samm Kesknärvisüsteemi Arenguhäirete Ravi Kompetentsikeskuseks saamise suunas;
4. On hästi käivitunud ja juurdunud keemiaravi lahustamisteenuse sisseostmine SA-lt PERH, mis on muutnud ravi haigetele täpsemaks ja personalile ohutumaks;
5. Lisandunud on kaks autonoomse ventilatsioonisüsteemiga isolatsioonipalati hematoloogias osakonda;
6. Valmisid perepalatid vastündinute osakonnas
7. Hematoloogia osakonnast on saanud ametlik Euroopa hemofiilia võrgustiku liige ja üks kolmest keskusest Eestis;
8. On rakendunud digitaalne patsiendiohutuse infosüsteem.

Koostöös SA PERH-i kolleegidega on mitmel erialal (onkoloogia, kirurgia, neuroloogia, vastündinute ja imikute patoloogia) sisse viidud multidistsiplinaarsed konsiiliumid, kus oluliseks lüliks on radioloogiline diagnostika. Arengud on toimunud ravikeskkonnas, kaasajastatud aparatuur, mis on parandanud diagnostikavõimalusi, võimaldades anda paremat, efektiivsemat ja professionaalsemat abi.

Tallinna Lastehaigla peamised tulemusnäitajad 2016- 2020 on järgmised:

	2016	2017	2018	2019	2020
Patsientide arv aastas kokku	15714	15879	16935	17670	13668
Statsionaari patsiente	11341	11450	12674	13120	9909
%	72,2	72,1	74,8	74,3	72,5
Päevastatsionaari patsiente	4373	4429	4261	4550	3759
%	27,8	27,9	25,2	25,7	27,5
Ambulatoorseid patsiente kokku	163163	166835	159191	159659	123690
EMO /erakorralised	52075	50936	51055	51367	36283
%	31,9	30,5	32,1	32,2	29,3
Konsultatsioonid	111088	115899	108136	108292	87407
%	68,1	69,5	67,9	67,8	70,7
Voodipäevi aastas kokku	52846	51522	50750	51272	41471
statsionaari voodipäevad	44388	42887	43306	43384	35521
%	84	83,2	85,3	84,6	85,7
päevastatsionaari voodipäevad	8458	8635	7444	7888	5950
%	16	16,8	14,7	15,4	14,3
Keskmine ravikestus	3,9	3,7	3,4	3,3	3,6
Voodihõive	70,1	67,9	71,5	79,9	65,2
voodihõive koos päevastatsionaari patsientidega	83,7	81,6	83,8	94,2	76,2
Operatsioonide ja protseduuride arv NCSP alusel	6735	6516	6155	6706	6071
statsionaari operatsioonid	5274	5081	4978	5563	5054
%	78,3	78	80,9	83	83,2
päevastatsionaari operatsioonid	1461	1435	1177	1143	1017
%	21,7	220	19,1	17	16,8

Tabel 2: Tallinna Lastehaigla peamised tulemusnäitajad 2016- 2020

Aruandlusperioodil jätkus haiglasüsteemi infotehnoloogia arendamine ja protsesside digitaliseerimine. Täienes haigla IT meeskond ning digialane võimekus.

Meil on hea meel, et Lastehaiglas osutatava arstiabi kvaliteeti kinnitab jätkuvalt kõrge patsientide ja lapsevanemate rahulolu (>97%). Kõrge rahulolu ja haigla

suurepärase soovitusindeksi taga on süsteemne tervikliku kvaliteedijuhtimise süsteem, mis hõlmab raviprotsessi kvaliteedi ja tulemuslikkuse indikaatorite pidevat täiendamist ning patsiendi/lapsevanemate tagasiside andmise süsteemi plaanikohast rakendamist.

Patsientide ja nende vanematega paremaks suhtlemiseks oleme haigla töötajaid jätkuvalt koolitanud ning 2020. aastal uuendasime Tallinna Lastehaigla hea suhtluse tava, mis annab juhised suhtlemiseks nii patsientidega kui ka töötajatel omavahel.

Rahulolu Tallinna Lastehaiglagas	2016	2017	2018	2019	2020
üldine rahulolu raviga (väga ja pigem jah)	98%	99%	98%	98%	99%
soovitaks haiglat teistele (kindlasti ja pigem jah)	98%	98%	97%	99%	97%
vajadusel tuleks tagasi (kindlasti ja pigem jah)	99%	98%	97%	99%	99%

Tabel 3: Tallinna Lastehaigla rahulolu ja soovitusindeks

Tallinna Lastehaiglat juhib igapäevaselt kolmeliikmeline juhatus:

Katrin Luts - juhatuse esimees alates 1. aprillist 2013, ravi-, õppe- ja teadustöö, kvaliteedi haldusala valdkonnas;

Marina Koroljova - juhatuse liige, õendusjuht (Kuni 30. juulini 2021 oli õendusjuhiks Tiia Muts);

Peeter Inshakov - juhatuse liige majandus-, ehitus-, tehnika-, infotehnoloogia-, tootlustus- ja transpordivaldkonnas.

SA Tallinna Lastehaigla kõrgeim organ on kuueliikmeline nõukogu koosseisus: esinaine Merike Martinson ja nõukogu liikmed Helle Kalda, Margarita Tšernogorova, Jaak Aab, Adik Levin ja Raimo Saadi (alates 01.07.21). 2015. aasta märtsis alustas tööd kolmeliikmeline auditikomitee.

Tallinna Lastehaigla struktuuris on kolm kliinikut: Pediaatriakliinik, Kirurgiakliinik ja Psühhiaatriakliinik (Laste Vaimse Tervise Keskus), mille koosseisus on kokku 13 statsionaarset osakonda 149 voodikohaga, päevaravi voodid (29) ja neli erinevate meditsiinierialade ambulatoorset teenistust, lisaks ambulatoorne üksus (Kesklinna Lastepolikliinik), kaks diagnostilist üksust ja üheksa tugiteenistust.

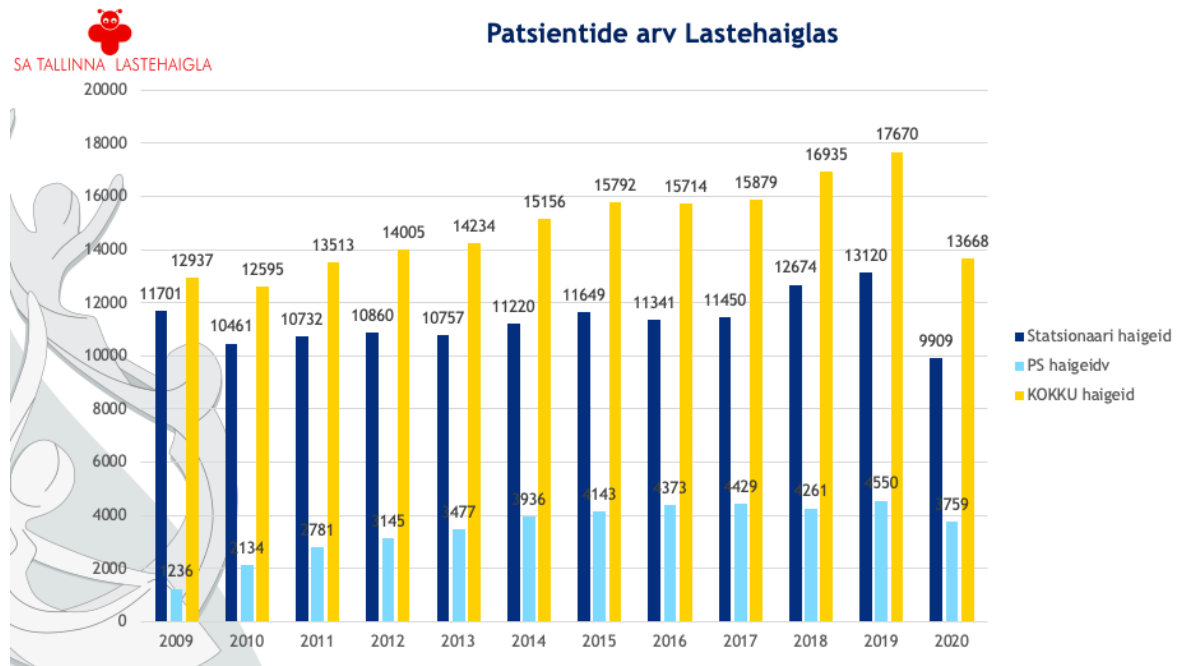
Valdkondliku töökorralduse kohta täpsem info Lisas 1: Tallinna Lastehaigla organisatsiooni struktuuri kaart.

2.2 Peamised trendid raviteenuste osutamisel

Trend 1. Laste eriarstiabi vajavate laste arv on olnud stabiilse, väikese kasvuga. Covid-19 tagajärjel langes patsientide arv pandeemia esimesel aastal ligi 30%.

Laste eriarstiabi osas on aastatel 2016-2020 olnud jätkuvaks suundumiseks patsientide arvu stabiilne väike suurenemine välja arvatud aastal 2020, kui seoses Covid-19 viirusega Tallinna Lastehaigla patsientide arv langes 29%.

Tabel 4: Patsientide arv Lastehaiglas 2009- 2020

Trend 2. Jätkuvalt lüheneb Tallinna Lastehaiglas keskmine haiglaravi kestus.

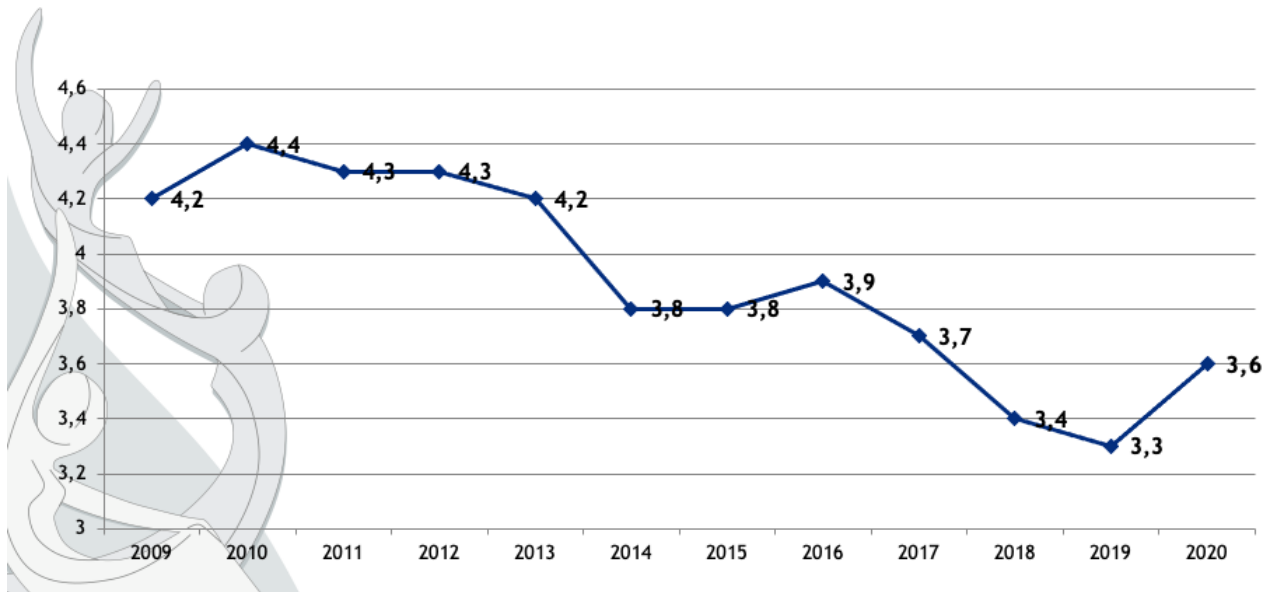
Keskmine haiglaravi kestus oli aruande perioodil 3,5 päeva, sealjuures Covid-19 ajal patsiendi raviaeg haiglas veidi tõusis. Viimase kümne aastaga on keskmine voodipäevade hulk haiglas vähenenud 1 päeva võrra.

Keskmise voodis viibimise lühenemise põhjuseks on kiirem ja informatiivsem diagnostika, efektiivsemate ravivõtete ja ravimite kasutuselevõtt, samuti lapsevanemate soov saada võimalikult lühiaegset haiglaravi ning päevaraviteenuste kasv. Need suundumused võimaldavad kasutada Tallinna Lastehaiglas ravivoodeid efektiivsemalt.

On oluline märkida, et enamik päevastatsionaari tööst toimub Tallinna Lastehaiglas aktiivravivoodites.

Patsiendi keskmine voodipäevade arv

Tabel 5: Patsiendi keskmine voodipäevade arv 2009-2020

Trend 3. Vastsündinute hospitaliseerimine on langustrendiga. Sügavalt enneaegsete hospitaliseeritud laste arv väheneb.

Kõigi astmete intensiivravi maht vastsündinutel (v/s) on viimase kahe aasta jooksul vähenenud. Põhjuseks on muutused vastsündinute käitluses neonataalperioodis sünnitusmajades, nimelt erialaline ja finantsiline motiveeritus ravida vastsündinuid pikemalt sünnitusmajas. Ligi pooled haiglaravi vajavatest lastest on 0-6 päevased.

	2016	2017	2018	2019	2020
Hospitaliseeritud v/s hulk	636	607	615	544	468
s.h 0-6 elupäeval	300	264	264	226	199
0-6 elupäeval % kogust	47	43	43	42	43

Tabel 6: Hospitaliseeritud vastsündinute arv Tallinna Lastehaiglas

	2016	2017	2018	2019	2020
<1000g v/s arv	27	27	26	31	21
1000-2000g v/s arv	101	90	68	48	38
kokku	128	117	94	79	59
neist hospitaliseeritud 0-6 elupäeval	63	50	43	41	32
% hospital 0-6 elupäev	49	43	46	52	54

Tabel 7: Sügavalt enneaegsete vastsündinute hospitaliseerimine

Trend 4. Ambulatoorsete vastuvõttude arv on Tallinna Lastehaiglas mõnevõrra langenud. Erakorraliste visiitide osakaal (EMO) kogu ambulatoorsetest vastuvõttudest on stabiilne.

Tagamaks erakorraliste pöördumiste arvu juures võimalikult kõrget kvaliteeti, on tegeletud Tallinna Lastehaiglas triaazhi, EMO tööjuhendite arendamise ja EMO osakonna ümberkorraldamisega. Eraldi vajas omakorda töö ümberkorraldamist Covid- 19 pandeemiast tulenevalt.

	2016	2017	2018	2019	2020
Kokku	163163	166835	159191	159659	123690
Plaanilised	111088	115899	108136	108292	87407
Erakorralised	52075	50936	51055	51367	36283
Kogumahust erakorralised %	32	31	32	32	29

Tabel 8: Ambulatoorsete vastuvõttude jaotumine 2016- 2020

Tallinna Lastehaiglas ei tööta erakorralise meditsiini arstid: erakorralist tööd teevad alaerialade spetsialistid.

	2016	2017	2018	2019	2020
Pediaatria valvetuba	24815	23387	24533	25385	15832
Kirurgia valvetuba	2302	2139	1855	2013	1521
LOR valvetuba	5148	4749	4294	2591	1267
Traumapunkt	19810	20661	20373	21378	17663

Tabel 9: Erakorraliste vastuvõttude jagunemine erinevate erialade vahel 2016-2020

Trend 5. Kiiresti arenes e-konsultatsioonide kasutamine ja kasutusele võeti kaugkonsultatsioonid.

Kiiresti arenesid e-konsultatsioonid pediaatria erialal, mis on võimaldanud patsientide kiirema vastuvõtu või haiglaravile pääsemise. Lisandusid erialadest lastekirurgia ja ortopeedia, milliste maht on seni tagasihoidlik

Seoses epideemiaga hakati rohkem kasutama kaugvastuvõttu, mis võimaldab pääseda arsti konsultatsioonile füüsilise kontakti ja nakkusohuta. Aastal 2020 moodustasid kaugvastuvõttud 5% kõikidest vastuvõttudest. Kõige rohkem kaugvastuvõtte tegid psühhiaatrid ja psühholoogid, moodustades koguvastuvõttudest 22%. Teistes osakondades oli kaugvastuvõttude osakaal: laste nahahaigustel 10,9%, laste allergoloogia -pulmonoloogias 9% , taastusravis 7%, laste endokrinoloogias 3,5%, üldpediaatrias 3%, lastekirurgias 3%. Kaugvastuvõttud on uus ja kasvav teenus.

2.3 Kasutusele võetud uued meetodid kliinilises töös

Pediaatriakliinik

- Töö efektiivsemaks korraldamiseks ühendati 2017.aastal erakorralise meditsiini ja ägedate infektsioonide osakonnad, samal aastal avati EMOs 5 voodikohaga jälgimispalat.
- 2019.aastal juurutati kodune enteraalne toitmine, mida vajavad krooniliste haigustega patsiendid.
- Oluliselt on laienenud kodusel hooldusel olevate hapnikravi ja ventilatsioonivajadusega patsientide hulk.
- Suurenenud on neeruasendusravil olevate haigete hulk, mis on eeldanud head koostööd maakondades olevate neeruasendusravikeskustega.
- Osaleti aktiivselt üle-eestilise kaasasündinud südamerikete töörihma moodustamises, et parandada südameriketega laste ravikvaliteeti.
- Arengud on toimunud väikelaste kopsufunktsiooni määramises, mis võimaldab senisest täpsemalt hinnata patsientide seisundit ja raviefektiivsust
- Koostöös erialaseltsiga on valminud ja igapäevaseks tööriistaks saanud reumatoloogiliste haigete bioloogilise ravi register
- Olulised arengud on toimunud spastilisusega haigete käsitluses, seda just meeskonnatöö juurutamise aspektist ja käsitlusjuhendite valmimisest.

- Seatud sihtidele kirurgilise ravi osas selles vallas on takistuseks pandeemia.

Kirurgiakliinik

- Lastekirurgias Helleri laparoskoopiline müotoomia, laparoskoopilised munasarja operatsioonid
- Ortopeedide-traumatoloogias artroskoopilised rekonstruktiivsed operatsioonid, skolioosi korsettravi
- Vastu võeti kerge peatraumaga haige käsitlemise juhend, mis vähendab oluliselt patsientide kiirguskoormust.

Laste Vaimse Tervise Keskus

- “Imeliste aastate” vanemahariduse koolitused
- Hanen metoodika
- Dialektiline käitumisteraapia
- ASQ metoodika suitsiidiriski hindamiseks
- Story Stem uuring.

Diagnostikakliinik

- Laboratoorses osas laiendati oluliselt kliinilise keemia ja immuunuuringu nomenklatuuri.

2.4 Lastehaigla kui tervishoiu arendaja

Tallinna Lastehaigla arstid osalevad pidevalt erialade arengukavade ja krooniliste haiguste juhendite väljatöötamisel. Tervise edendamise tegevuste laiem ulatus haiglas on seotud raviteenuse kvaliteedi hindamise ja parandamisega.

Tallinna Lastehaigla on Eesti Haiglate Liidu liige, ainus laste tervishoiuasutus selles organisatsioonis ja tugev ning hinnatud partner Sotsiaalministeeriumile ja Eesti Haigekassale.

Tallinna Lastehaigla osaleb aktiivselt Põhja-Eesti naiste- ja lastekliiniku aruteludes ja planeerimistöös.

Paljud meie arstid on erialaseltsides juhtpositsioonidel ja seega on Lastehaigla täiendavalt kaasatud ka laiemate valdkondlike tervishoiualaste küsimuste lahendamisse. Osaleme aktiivselt üldpediaatria ja pediaatria alaerialade koolitusprogrammide väljatöötamisel.

2.5 Õppe- ja kliiniline teadustöö

Lastehaigla tähtsustas antud aruandeperioodil tööd residentide ja üliõpilastega. Kõik residentide juhendajad läbisid vastava koolituse. Pöörasime tähelepanu tagasisidele: kõik residendid täitsid iga tsükli lõppedes tagasiside ankeedid, mida arutati koos residentide ja juhendajatega. Koostöös Tartu Ülikooli lastehaiguste õppetooli, Tallinna Lastehaigla kolleegide ja residentidega tehti täiendused ja parandused residentuuri programmidesse.

Osaleme aktiivselt üldpediaatria ja pediaatria alaerialade ning laste- ja noorukitepsühhiaatria koolitusprogrammide väljatöötamisel ja lastepsühhiaatria õppes psühhiaatria õppetooli juures.

Koostöös arstiteaduse ja tervishoiu ning pedagoogiliste õppeasutustega on Tallinna Lastehaigla personal kaasatud nii stuudiumiaegsesse (üliõpilased) kui ka stuudiumijärgsesse õppesse, samuti elukestvasse kolleegide, perearstide ja eriarstide-koolitusse (täienduskursuste korraldamine). Samaaegselt toimub plaanipärane haiglapersonali koolitus, et säilitada kvalifikatsioon teenuse osutamiseks. Töötajate koolituste ja arendustegevuse jälgimiseks võeti kasutusele koolitustootluste elektrooniline keskkond, kus kajastub ka aruandlus ja ülevaade läbitud koolitustest.

Eraldi tuli koolitusvaldkonnas teha ümberkorraldusi seoses Covid-19 pandeemiaga. Covid-19 käsitleva koolituse läbisid kõik haigla töötajad.

Traditsiooniks on saanud igasügisene erinevaid teemasid käsitlev Lastehaigla aastakonverents, kuhu kutsutakse esinema parimad eksperdid erinevatest valdkondadest.

SA Tallinna Lastehaigla peamised uurimisvaldkonnad aastatel 2016-2020 :

- Enneaegsete laste hilis- ja järeltulem koostöös Tartu Ülikooli ja Turu Ülikooliga;
- Epilepsia ja tuberoosne skleroos koostöös Tartu Ülikooliga;
- Juveniilne idiopaatiline artriit koostöös Tartu Ülikooli ja PRINTOga;
- I tüüpi diabeet koostöös Tartu Ülikooliga;
- Ravimite farmakokineetika ja -dünaamika uuringud koostöös Tartu Ülikooliga;
- Infektsioonhaiguste uuringud koostöös Tartu Ülikooliga;
- Jätkub tihe koostöö perearstidega, regionaalhaiglatega ja teiste Tallinna raviasutustega, samuti rahvusvaheliste keskustega harvade ja keeruliste haigusjuhtude kaasaegseks käsitlemiseks.

Teadustöös on meie suurimaks partneriks Tartu Ülikool. Soovitud mahus puudub koostöö Helsingi Ülikooli Lastekliinikuga (kvaliteedi indikaatorite võrdlus,

videokoosolekud patsientide aruteludega) ning siin on üheks põhjuseks kindlasti Covid-19 pandeemia.

Lastehaigla peamiseks partneriteks teadustöö arendamisel on Tartu Ülikooli teaduskonnad ja instituudid ning erinevad teadusgrupid Euroopas.

	2016	2017	2018	2019	2020
Rahvusvahelised publikatsioonid	13	10	19	15	16
Teadusgrandi uuringud	5	5	3	4	3
Kliinilised ravimiuuringud	12	13	6	8	13

Tabel 10: Lastehaigla teadustöö tulemused aastatel 2016-2021

Aruandeperioodil on kolm lastehaigla kolleegi kaitsnud doktoriväitekirja ja kaks arsti õpivad doktoriõppes.

Tallinna Lastehaigla kuulub Eesti Lasteuuringute Võrgustikku ELAV olles üks selle asutajaliikmeid. ELAV-i missiooniks on teaduslikult põhjendatud ravimikasutus lastel. ELAV-i loomiseks allkirjastasid Tartu Ülikool, SA Tartu Ülikooli Kliinikum ja SA Tallinna Lastehaigla 28. märtsil 2018. aastal koostöökokkuleppe.

Koos ELAV-iga kuulub Tallinna Lastehaigla ka Euroopa laste kliiniliste uuringute võrgustikku Connect4Children (*Collaborative Network for European Clinical Trials for Children*). Selle võrgustiku raames on ette valmistatud kaks kliinilist uuringut.

2.6 Finantsmajanduslikud arengud aastatel 2016- 2020

SA Tallinna Lastehaigla tervishoiuteenused on 90% ulatuses rahastatud Eesti Haigekassa poolt. Haigekassa lepingu mahu suurenemist on enim mõjutanud meditsiinitöötajate üleriigilised palgakokkulepped.

	2016	2017	2018	2019	2020
Eelarve maht	26 138	28 072	30 377	33 793	32 980
sh teenuse osutamine haigekassale	22 984	25 159	27 234	30 727	29528
Tulem	237	926	566	1 988	425

Tabel 11. Eelarve maht aastatel 2016-2020 (tuh eurodes)

Kululiik	2016	2017	2018	2019	2020
Personalikulu	55,9%	56,6%	57,0%	59,7%	60,5%
Hoonete, ruumide üalpidamiskulud	6,2%	5,9%	7,7%	5,3%	4,7%
Ravimid, tarvikud	18,6%	18,5%	16,7%	16,8%	14,6%
Ostetud med.uuringud	5,2%	5,8%	6,3%	6,7%	8,2%
Põhivara kulum	3,8%	3,0%	2,7%	2,7%	2,8%
Muud kulud	10,3%	10,2%	10,6%	8,8%	9,2%

Tabel 12: Kulude struktuur aastatel 2016-2020

Kuludest suurima osa moodustasid personali töötasud ja maksud. Üleriigilise palgakokkuleppe alusel on tööjõukulud kasvanud igal aastal 9-14% võrra.

	2016	2017	2018	2019	2020
Investeeringud kokku	679	115	745	701	350
sh haigla omavahenditest	615	86	580	646	052

Tabel 13: Investeeringud aastatel 2016-2020 (tuh eurodes)

3. Laste eriarstiabi osutamist mõjutavad tegurid aastatel 2021-2026

Lastehaigla arengusuundi mõjutavad nii Eesti ühiskonnas kui ka tervishoiusüsteemis toimuvad muutused, Covid-19 pandeemia ning Tallinna Lastehaigla organisatsioonisisised tegurid.

3.1. Välised mõjud

3.1.1 Eesti rahvaarvu vähenemine, laste sündide vähenemine

Statistikaameti andmetel oli 2020. aasta 1. jaanuaril Eesti rahvaarv 1 328 889, mis on 4069 inimest vähem kui aasta varem samal ajal. Loomulik iive on negatiivne, rahvaarv võib kasvada välisrände tulemusena - kui palju see mõjutab väikeste laste arvu, on keeruline ennustada.

Rahvaarv aasta alguses				
Maakond	2017	2018	2019	2020
Harju maakond	582509	589610	598059	605029
Hiiu maakond	9335	9387	9387	9315
Ida-Viru maakond	140388	138266	136240	134259
Järva maakond	30978	30661	30286	30174
Jõgeva maakond	29510	29119	28734	28442
Lääne maakond	20720	20646	20507	20444
Lääne-Viru maakond	60411	59791	59325	58862
Maakond teadmata	1172	1371	1419	2070
Pärnu maakond	86163	85756	85938	86185
Põlva maakond	25561	25290	25006	24647
Rapla maakond	33485	33299	33311	33282
Saare maakond	33307	33231	33108	33083
Tartu maakond	149295	151122	152977	153317
Valga maakond	29073	28669	28370	28204
Viljandi maakond	47288	46782	46371	46161
Võru maakond	36440	36133	35782	35415
Kokku	1315635	1319133	1324820	1328889

Tabel 14: Eesti rahvaarv maakondade lõikes

	0a.	1-4a	5-9a	10-14a	15-19a	kokku
2016	14 047	56 556	76 592	64 250	59 938	271 383
2017	14 075	56 114	76 861	66 559	59 546	273 155
2018	13 794	56 242	75 839	69 351	60 173	275 399
2019	14 395	56 340	74 176	72 512	61 227	278 650
2020	14 134	57 101	72 778	74 689	62 917	281 619

Tabel 15: Eestis elavate laste arv vanusegruppides

Arvestades laste arvu prognoosi erinevates vanuserühmades aastatel 2021-2026, sündimus väheneb 6%. Eestis elavate laste arv võib kasvada sisserände ajal, täpseid numbreid on täna keeruline prognoosida.

	0a	1-4a	5-9a	10-14a	15-19a	kokku
2 021	13 675	56 459	71 220	76 554	64 274	282 182
2 022	13 497	55 920	70 773	76 913	66 606	283 709
2 023	13 301	55 539	70 491	75 907	69 454	284 692
2 024	13 084	54 443	70 993	74 219	72 618	285 357
2 025	12 864	53 697	70 952	72 694	74 763	284 970

Tabel 16: Laste arvu prognoos Statistikaameti andmetel 2021-2025

3.1.2 Tervishoiusüsteemi süsteemi areng

Eestis on ebaselge olukord tervishoiu riikliku strateegia osas, haiglate võrgustumise kavas ning haiglameditsiini rahastamise jätkusuutlikkuses.

Liigne politiseeritus ja selge visiooni puudumine Eesti tervishoiu, sealhulgas laste eriarstiabi suundadele seab surve alla valdkondade tegevuse eesmärgid ning tegevussuunad, kestva kompetentsi arendamise ja kvaliteetse tervishoiuteenuse jätkusuutliku osutamise.

3.1.3 Perearstisüsteemi areng ja kasvav nõudlus laste eriarstliku abi järele

Esmatasandi arstiabi süsteem Eestis on jätkuvalt arenenud ning täiustunud, kuid see ei ole vähendanud vajadust laste eriarstliku abi järele ning seda just tänu lastearstide puudumisele maakondades.

Viimasel kümnendil on kasvanud EMO külastamine erakorraliste seisundite korral. Jätkuvalt kõrge on traumapunkti pöördumiste arv. Hetkel näeme EMO külastuste arvu stabiliseerumise märke, kuid osakaal koguvisiitide arvust on siiski kõrge.

3.1.4 Teenuse- ja diagnoosipõhise (DRG) rahastamissüsteemi mõjud

Eesti Haigekassa teenusehindu on aastate lõikes kaasajastatud minimaalselt. Suur osa sisenditest (hoonete amortisatsioon, kommunaalkulud, IT-kulud, toitlustus) on püsinud muutumatutena kümnekond aastat. Hinnamudel on tööjõu osakaal tehnoloogiaga võrreldes madal. 2014. aastast vastab tervishoiuteenuste hindade palgakomponendi kasv kollektiivleppes tulenevale arstide, õdede ja hoolduspersonaliga miinimumpalga kasvule. Palgakomponent ei ole suurenenud mitme teise pediaatria eriala puhul suurt mahtu vajava eriala osas (nt. füsioterapeudid, logopeedid).

Pediaatria on perekeskne eriala, kus diagnostika ja ravitöö lahutamatuks osaks on pere nõustamine ja õpetamine, mis muudab abiandmise aja- ja personalimahukamaks.

3.1.5 Covid-19 pandeemia mõju

Olulise tegurina mõjutas Tallinna Lastehaigla tegevust globaalne Covid-19 pandeemia: 2020. aastal vähenes patsientide arv 30%, seda nii ambulatoorses vastuvõtus kui ka haiglas. Suurenes vajadus üksikpalatite ning palatite eraldamise järele. Haigla töötajaid toetati läbipõlemise ennetamiseks ning pakuti võimalust supervisiooniks.

Uue viirusega kohanemiseks tuli õppida tundma viiruse iseloomu, levikut, raviprintsiipe ja haigusega kaasnevaid tüsistusi. Seda kõike tuli õppida teiste riikide kogemustest, mis olid viiruse leviku poolest meist eespool.

Tervikuna vaatas Tallinna Lastehaigla üle töö korralduse - tööprotsesse sai veelgi enam optimeeritud ning kogu raviprotsess sai revideeritud nakkustõrje seisukohast: patsiendi ja haiglatöötaja ohutus ja turvalisus muutus veelgi olulisemaks. Tallinna Lastehaigla tegevus tuli kohandada nakkushaigete tegelemiseks: loodi Covid-19 testimisvõimalused, olemasolevad vastuvõturuumid ja palatid kohandati nii, et patsiendid oleks nakkuse eest kaitstud - lisati lüüsid EM ja neuroloogiaosakonda. 2017. aastal avatud EMO jälgimispalat kohandati koroonahaigete palatiks. Kõikidele haigla töötajatele viidi läbi vastavad koolitused.

Pinge ja jätkuv muutuv olukorras töötamine on olnud personalile raske ja stressirohke. Tööstressi leevendamiseks ja läbipõlemise ennetamiseks võimaldasime

kõikides osakondades supervisiooni toetust ning võimalust pöörduda haigla hingehoidjate või psühholoogi poole.

On hea meel, et saime ka pandeemia ajal alles hoida võimaluse olla väikesel patsiendil haiglas koos ühe vanemaga olukorras, kus külastuste ja kontaktide määr oli oluliselt piiratud. Peame jätkuvalt oluliseks keskendumist patsiendile ja tema lähedastele. Oluline on empaatiline suhtluskultuur ja toetus patsiendile ning tema perele kogu raviteekonna vältel. Lisaks ravimeeskonna tähelepanule ja patsientide lähedaste koolitamisele on võimalus vanematel saada toetust ka kogemusnõustajatelt.

Pandeemia on näidanud vajadust voodifondi jagada ja eelkõige õenduspersonalil töötada mitte harjumuspärastes tingimustes/osakondades. See vajadus võib püsida või isegi suureneda. Personali pidev koolitamine ja toetamine aitab vähendada teadmatusel tingitud pingeid.

Raske on ennustada Covid-19 suunda ja mõju Tallinna Lastehaiglale järgmisteks aastateks, kuid pidevalt muutuva olukorraga tuleb kohaneda. Lastehaigla on teinud seoses Covid-19 viirusega ümberkorraldused tööprotsessides, haigla- ja läbivaatuspalatites ning koolitanud oma personali. 2023. aastal on plaanis renoveerida EMO üksus Euroopa Liidu abirahadega.

3.2 Organisatsiooni sisetegurite analüüs

3.2.1 Lastehaigla SWOT analüüs

Tallinna Lastehaigla tugevused

- Ainuke lastehaiguste ravile spetsialiseerunud regionaalhaigla Põhja-Eestis, kus on tihe multidistsiplinaarne koostöö erinevate erialade vahel, sisuline ravi- ja teaduskoostöö teiste kompetentsikeskustega Eestis ja rahvusvahelisel tasemel;
- Kompaktse ja multiprofiilse haiglana suutlikkus tagada patsientidele selged ja turvalised raviteekonnad;
- Toimiv infrastruktuur, tipptasemel töötajaskond ja pühendunud juhtmeeskond;
- Patsientide kõrge usaldus haigla vastu ja kõrge rahulolu ravi kvaliteedi ja perekeskse lähenemisega;
- Aastatega väljakujunenud traditsioonid ja töötajate tunnustamine.

Tallinna Lastehaigla nõrkused

- Õendus-ja hoolduspersonali suur nappus, olemasoleva õenduspersonali voolavus;
- Vananev arstikond, noorte motiveeritud arstide pealekasvu puudumine teatud valdkondades;
- Aja- finantsressursside ning tugisüsteemide vähesus igapäevase erialase teadus-ja arendustöö korraldamisel sealhulgas töötajate ja residentide koolitamisel;
- Ruumipuudus ja olemasoleva taristu ebafunktsionaalsus (olulisel määral suurenenud EMO külastatavus, ambulatoorse ja statsionaarse töö osakaalude muutumine, üksikpalatite vajadus, tehnoloogilisest arengust tulenev suurenenud ruumivajadus, nt labor, IT, tugiteenistuste osakaalu suurenemine jne), haiglahoone kaasaja nõuetele vajalike tehnovõrkude uuendamise piiratus tulenevalt hoone vanusest ja ehitusmahtudest.

Tallinna Lastehaigla võimalused

- Osaleda aktiivsemalt Eesti tervishoiupoliitika visiooni väljatöötamisel ning olla juhtivaks partneriks Eesti laste tervishoiukorralduse kujundamisel ja elluviimisel ning erialade arengu kavandamisel ;
- Edendada koostöös SA PERH Mustamäe Meditsiinilinnakut ja tugevdada Tallinna Lastehaigla rolli multiprofiilse regionaalse lastehaiglana ning arendada välja Tallinna Lastehaigla juurde regionaalne naiste- ja lastekliinik;
- Olles liider Mustamäe Meditsiinilinnakusse Põhja-Eesti naiste- ja lastekliiniku rajamise protsessis parandada oluline puudujääk jätkusuutlikult kvaliteetse vastsündinute arstiabi korraldamiseks Põhja-Eestis;
- Olemasoleva haigla funktsionaalse arengukava valmimise kaudu hakata ette valmistama taristu laiendamist;

- Organisatsioonisisese personalipoliitika arendamise kaudu tihedas koostöös kliinikute juhtidega hoida motiveerituna ja arengus arstid, õed ja toetav personal ning tuua haiglasse tööle ja pediaatria teadusse valdkonna parimad;
- Luua süsteemsem koostöö Tervishoiu Kõrgkooliga kesk- ja noorema meditsiinipersonali värbamiseks juba varajasel õppeperioodil;
- Luua kesk- ja noorema meditsiinipersonalile süsteemselt üles ehitatud sisekoolituste keskkond;
- Arendada edasi saavutatud ravikvaliteedi ja teadustöö taset nii erialade/osakondade vahelises koostöös organisatsiooni sees, Eesti haiglate vahel kui ka rahvusvaheliste partneritega, tugevdamaks haigla rolli valdkondliku kompetentsikeskusena.

Tallinna Lastehaigla ohud

- Ebaselge olukord tervishoiu riikliku strateegia osas, haiglate võrgustumise kavas ning haiglameditsiini rahastamise jätkusuutlikkuses;
- Tervishoiu liigne politiseeritus ja selge visiooni puudumine Eesti tervishoiu, sealhulgas laste eriarstiabi suundadele, seab surve alla valdkondade/alaerialade tegevuse eesmärgid- ja tegevussuunad, kestva kompetentsi ja jätkuva kvaliteedi näiteks vastsündinute valdkonnas ja Lastehaigla finantsilise jätkusuutlikkuse;
- Süvenev terav puudus õdedest ja hooldustöötajatest tööjõuturul, arstkonna vananemine. Kasvav konkurents tervishoius erasektori palkade- ja töötingimustega;
- Lastehaigla eriala õpetamise lõpetamine Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis suurendab veelgi õdede teravat puudust tööturul, pisendab eriala olulisust ning suurendab haigla kohustust leida kohapeal ressursse pediaatria õdede koolitamiseks ja juhendamiseks;
- Meditsiinipersonali töötamine keerulises pandeemia ja ülekoormuse olukorras toob kaasa töötajate läbipõlemise, motivatsiooni kadumise ning töötajate lahkumise;
- Suurenevad kulud tervishoiuteenuse osutamisele (infrastruktuuri kulud, palgakulud) ja Haigekassa teenuste rahastuse ajakohastamatus seab surve alla riikliku tervishoiuteenuse kvaliteetse osutamise Eesti Haigekassa kehtivate hinnakirjade alusel;
- Esmatasandile kuuluva erakorralise arstiabi töömahu jätkuvalt kõrge osakaal eriarstiabis ja selle arvel eriarstiabi suutlikkuse vähenemine;
- Arvestades laste vähest osakaalu elanikkonnas, keskendutakse tervishoiukorralduslikes ja finantseerimise küsimustes eelkõige täiskasvanuid puudutavatele teemadele.

4. Lastehaigla põhistrateegiad 2021-2026

Lastehaigla missiooni ja visiooni silmas pidades seab Tallinna Lastehaigla aastateks 2021- 2026 neli peamist strateegilist eesmärki:

Strateegiline eesmärk nr 1: Suurendada Lastehaigla juhtivat rolli Eesti riigi visiooni ja strateegia kujundamisel lastele osutatava arstiabi osas

Oleme jätkuvalt riigile juhtivaks partneriks laste tervishoiu strateegia arendamisel, tervishoiu suundade mõjutamisel ja elluviimisel. Vastavalt planeeritule peaks valmima 2026. aastal Tallinna Haigla. Peame vajalikuks teiste hulgas ka Lastehaigla suuremat kaasamist protsessi.

Oma teadmiste ja kompetentsi kaudu oleme eestvedajaks Mustamäe Meditsiinilinnakusse Põhja-Eesti Naiste- ja Lastekliiniku rajamise protsessis. Uus naiste-ja lastekliinik lahendab olulise puudujäägi jätkusuutlikult kvaliteetse vastsündinute arstiabis Põhja-Eesti piirkonnas, kuhu on koondunud 50% Tallinna sünnitustest sealhulgas riskirasedad ja riskivastsündinud ning günekoloogiline abi tänase PERHi ja LTKH mahus.

Seisame jätkuvalt pediaatria kui eriala tähtsustamise eest nii kõrgkoolides, erialaseltsides kui ka ressursside planeerimisel tervishoiu arendusse. Toetame ja pakume lahendusi, kuidas taastada lasteõenduse eriala Tervishoiu Kõrgkoolis.

Toetame laste-ja noorukitepsühhiaatria jätkuvat tähtsustamist valdkonna laiemal edendamisel ning usume, et LVTK on siin teenäitajaks kogu Eesti lastepsühhiaatria jaoks.

Teeme koostööd sotsiaalsüsteemiga, et kaitsta laste õigusi, samuti võtame suurema rolli lastevanemate teadlikkuse tõstmisel laste tervisest. Hoiame jätkuvalt rolli, kus avalikkustega suhtlemisel võtavad olulistel laste tervise edendust ja lastehaiguste diagnostikat ja ravi puudutavates küsimustest sõna Lastehaigla arstid.

Strateegiline eesmärk nr 2: Olla jätkuvalt lasteravi juhtiv haigla koos pidevalt areneva õppe- ja teaduskeskusega

Lastehaigla on jätkuvalt Eesti suurim laste eriarstide, õdede ja tervishoiuvaldkonna töötajate koolitus- ja arengubaas.

Töötajate ja patsientide parema rahulolu nimel vajab kaasajastamist Tallinna Lastehaigla infrastruktuur ja töökeskkond. Näeme pikemas plaanis vajadust koondada kogu laste eriarstlik abi Kesklinna Lastepolikliinikust Mustamäe korpusesse.

Taristu osas on peamiseks kitsaskohtadeks:

- hoonete konstruktsioon ja mõõtmed ei võimalda kasutada kõiki vajalikke kaasaegseid tehnoloogiaid;
- tehnoloogiliselt aegunud operatsiooniplokk;
- füüsilise ruumi puudus labori laiendamiseks vajalikule tasemele;
- ruumipuudus haigete isolatsioonivõimaluste parandamiseks;
- mitmete ravi- ja tugiteenistuste ning administratsiooni hajutatud paiknevus olemasolevas hoones.

Hoone aegunud ja sobimatu arhitektuurne lahendus ei võimalda rajada kaasaegseid palateid ja kujundada kaasaegse haigla keskkonna.

Kitsaskohtade leevendamiseks on valminud haigla taristu arengustrateegia, mis võimaldab hoone järkjärgulist laiendamist ja eelpool nimetatud kitsaskohtade esmajärjekorras lahendamist.

Taristu arengustrateegias on arvestatud ka planeeritud Põhja-Eesti naiste- ja lastekliiniku uue hoonega. 2022. aasta I poolel valmib kliiniku funktsionaalne arengukava, mis võimaldab selle kinnitamisel protsessiga jätkata: finantseerimistaotlus, projekteerimine ja ehitus.

Järgmisel arenguperioodil valmib Tallinna Lastehaigla funktsionaalne arengukava, et ümber planeerida haigla kui terviku funktsionaalsus, mis vastaks tänapäevastele ruumilistele vajadustele nii funktsionaalsuse kui ka töötingimuste osas.

Paralleelselt tuleb läbi viia detailplaneeringu koostamine ja menetlusprotsess ning funktsionaalse arengukava valmimisel ning detailplaneeringu kehtestamisel tuleb alustada uue taristu projekteerimisprotsessiga.

Tõhusama ja ohutuma raviteekonna nimel hoiame ja tugevdame veelgi erinevate Tallinna Lastehaigla erialavaldkondade multidistsiplinaarsust ning jätkame koostööd spetsialistidega väljaspool Lastehaiglat, koostööd kõrgkoolidega ja valdkonna tipptegijatega välisriikide kompetentsikeskustes.

Järgnevatel aastatel on Tallinna Lastehaiglas plaanis veelgi tõsta õdede osatähtsust kroonilise haige nõustamisel nii ambulatoorses kui ka päevaravis. See tagab parema nõustamisteenuse kroonilistele haigetele, samas võimaldab enam aega arstidele tegeleda nende kompetentsi vajava tööga.

Õdede rolli suurendamiseks raviprotsessis viiakse Tallinna Lastehaiglas läbi pidevalt täiendõpet. Suuremat tähelepanu vajab edaspidi dialoog Haigekassaga nõustamisteenuste õiglase ja jätkusuutliku rahastamise teemal. Lastehaigla toetab ka õenduslast teadustööd.

Eesmärgiks on kaasata võimalikult suurt hulka personalist osalema erinevates teadusprojektides.

Lastehaigla peab oluliseks ka igapäevase töö analüüsi (nii retrospektiivseid kui ka prospektiivseid), mis võimaldavad täiustada ja parandada ravitulemusi ning on ühtlasi tagasisideks ja motivaatoriks personalile.

Pediaatriakliiniku arengusuunad 2021-2026

Aastateks 2021-2026 on Tallinna Lastehaigla koostanud plaanid piirkondliku funktsiooniga lastehaigla arenguks.

- **Põhja-Eesti naiste- ja lastekliiniku** funktsionaalse arengukava 1. etapp on lõpusirgel. I etapi kinnitamisel on planeeritud jätkata II etapi arengukavaga. Selle kõrgema etapi perinataalabi osutava keskuse loomisega koondub vastsündinute ravi loogilise osana lastehaigla juurde, kus töötavad erinevad lastega tegelevad alaerialade spetsialistid.
- Tallinna Lastehaigla aruandlusperioodi 2021-2026 oluliseks eesmärgiks on planeerida ja sobivusel realiseerida pediaatriakliinikus **kliinikuülene päevaravi keskus**, mille tulemusena rakendame paremini haigla spetsialiste ja kasutame efektiivsemalt ruume.
- Jätkame eesmärgiga rajada funktsioneeriv **Laste Hematoloogia Onkoloogia Kompetentsikeskus**, kus tegeleda innovaatilise tööga: ravimiuuringud, uute raviprotokollide juurutamine, rahvusvaheline ja kohalik koostöö. Selleks soovime leida keskuse loomiseks sobiva partnerhaigla ja/või keskused ja lisavahendeid nii tippspetsialistide ajalise ressursi kui ruumide uurimis- ja arendustegevuseks.
- Lähematel aastatel plaanib Tallinna Lastehaigla jätkata **Kesknärvisüsteemi Arenguhäirete Ravi Kompetentsikeskuse edasiarendamist**. Selleks on vaja jätkata tegutsemisjuhiste väljatöötamist haigete raviks ning jälgimiseks, koostada haigete register, mis võimaldab paremini planeerida vajaminevaid vahendeid keskuse tööks. Uus lähenemine vajab veelgi tihedamat rahvusvaheliste konsultantide võrgustikku ning laiemat teaduslikku uurimistööd
- Arvestades patsientide vajadusi, planeerib Tallinna Lastehaigla arendada tööd unehäiretega patsientidega rajades **Laste Unekeskuse**.

- Pediaatria EMOs on käivitunud triaazi läbiviimine, selleks kasutatavate triaazijuhendite uuendamine toimub koostöös Haigekassaga. Oleme valmis viima läbi kursusi laste triaazi tegevatele õdedele.
- Koostöös erakorralise meditsiini arstide seltsiga uuendatakse EMO tegevusjuhendeid. Lastehaigla osa on anda lastega seotud juhenditele omapoolsed sisendid, et EMO-d üle Eesti töotaksid samade põhimõtete alusel. Lastehaiglal on oluline roll tagamaks ühtset lähenemist maakonnahaiglates ja keskhaiglates.
- Tugev koostöö kolleegidega täiskasvanute meditsiinis, partnerkliinikutega ja multidistsiplinaarsed ravimeeskonnad. Kuna Eesti lapspatientide hulk on väike, tuleb parima kompetentsi saamiseks kaasata spetsialiste täiskasvanute meditsiinist ja vajadusel suunata laps Euroopas asuvasse keskusse. Osakondades on hea kontakt erinevate kompetentsikeskustega, näiteks HYKS, Charité, Great Ormond Str haigla jt.
- Uute sihtide seadmine nõuab spetsialistide koolitamist uutel erialadel, aga ka seniste alaerialade spetsialistide pealekasvu.

Kirurgiakliiniku arengusuunad 2021-2026

- Kirurgiliste erialade osakonnad liiguvad avatud voodifondi suunas, mis optimeerib personali kasutust ning eeldab õdede ja hooldajate kompetentsi avardamist.
- Kirurgilised valdkonnad muutuvad üha spetsiifilisemaks ja tulenevalt vähesest laste arvust, kaasame parima ravitulemuse kindlustamiseks raviprotsessi täiskasvanute vastavate valdkondade spetsialiste. Jätkuvalt peab paranema ravikvaliteedi jälgimine, eriti ravivigade ja -tüsistuste fikseerimine ja analüüs.
- Seoses arstide noorema generatsiooni pealekasvuga suureneb mini-invasiivse kirurgia juurutamine lastekirurgias.
- Laste ortopeedias suureneb jätkuvalt konservatiivse ravi osakaal lülisambapatoloogias. Sellega seoses väheneb kirurgilise ravi vajadus. Rasketel, kirurgilist ravi vajavatel juhtudel jätkame koostööd Helsingi Ülikooli Lastekliiniku kolleegidega, kasutades innovatiivseid lisavahendeid, mis vähendavad korduvate operatsioonide vajadust.
- Kergete peatraumadega laste ravis asendub aktiivne pilt-diagnostika järjest enam jälgimistaktikaga, millega väheneb oluliselt patsientidele antav kiirgusdoos.

- Ortopeedias suureneb teatud valdkondades miniinvasiivsete operatsioonide osakaal.
- Nina-kõrva-kurguhaiguste erialadel kitsendame adenotonsillaarpatoloogia kirurgilise ravi näidustusi.

Laste Vaimse Tervise Keskuse (LVTK) arengusuunad 2021- 2026

Aastatel 2021-2026 on vaja hoida keskuses välja töötatud ambulatoorse ja statsionaarse abi süsteemi ja lisada uut diagnostikat ja ravimeetodeid, mis eeldab ka täiendavat personali.

- Psühhiaatrilise abi prioriteet Eestis on ambulatoorse abi kättesaadavuse parandamine - sama on jätkuvalt ka LVTK eesmärk. Selleks on vaja:
 - ✓ rakendada esmaste patsientide vastuvõtule pöördumise eeldusena perearsti e-konsultatsiooni või vaimse tervise õe vastuvõtule pöördumist;
 - ✓ laiendada vaimse tervise õdede ambulatoorset tööd;
 - ✓ rakendada triaazhi nii ambulatoorsete kui ka statsionaarsete patsientide seisundi hindamiseks ja optimaalse ravi leidmiseks;
 - ✓ sõnastada koos teiste psühhiaatrilise abi teenusepakkujatega ambulatoorsete patsientide prioriteedigrupid koos vastuvõtule pääsemise ajaga.
- Meie keskuse eesmärgiks on pikaajaline integreeritud diagnostika- ja raviplaan ning inimlikku kontakti ja hoolivaid suhteid toetava keskkonna hoidmine kogu raviprotsessi vältel. Olulisteks märksõnadeks on:
 - ✓ pidev personali koolitamine ja supervisioonid;
 - ✓ võrgustikutöö patsiendi perekonna, sotsiaalhoolekande, haridusasutuste ja muude oluliste osapooltega.
- Statsionaarses töös on kaalumisel ühise juhtimise ja voodifondiga noorukite osakonna loomine, millega kaasneb statsionaarse, päevastatsionaarse ja ambulatoorse ravikeskkonna ümberkorraldus ning ka söömishäiretele spetsialiseerunud üksuse taaskäivitamine.
- Ravikvaliteedi hindamiseks on plaanis:
 - ✓ käivitada IT-platvorm regulaarseks patsiendi tagasisideks;
 - ✓ läbi mõelda patsientide kaebuste esitamise kord.
- Plaanis on välja arendada raamistik suitsidaalsete patsientidega tööks erinevates ravikeskkondades.
- Ebastabiilse remissiooniga noorte ravis on käivitunud koostöö sotsiaalhoolekandega, et tagada patsientidele toetav elukeskkond ravikodu, vaikse kodu, kriisikodu jms. näol ja kindlustada stabiilne paranemine peale haiglaravi.
- Rakendame miljööteraapiat.

Uued diagnostika- ja ravimeetodid

- Jätkub aastatel 2020-21 käivitatud ASQ metoodika kasutamine suitsidaalsetel patsientidel, sealhulgas selle rakendamise analüüs.
- Autoagressiivsete noorukite ravis tuleb kasutusele dialektiline käitumisteraapia.
- Väikelaste söömishäirete ravimetoodikasse viime sisse sensoorse integratsiooniteraapia;
- On plaanis alustada grupiga autismispektrihäiretega laste vanemlike oskuste toetamiseks;
- Kaalume alustada selektiivse mutismi diagnoosiga laste vanemate toetusgrupiga.

Diagnostikakliiniku arengusuunad 2021-2026

Uue perioodi märksõnadeks on kvaliteedisüsteemi arendamine järgmistes tegevustes:

- meditsiinilabori standardi vastavusele ettevalmistamine ja võimalusel akrediteerimine;
- preanalüütika käsiraamatu koostamine;
- analüsaator Saxo hankimine verekabineeti kvaliteedisüsteemi juurutamiseks;
- verekabineeti infosüsteemi arendus vastavalt verevalvsuse nõuetele;
- osakonnapõhiste tellimispaneelide koostamine;
- paberivaba tellimissüsteemi rajamine.

Strateegiline eesmärk nr 3: Arendada personalipoliitikat, mis kindlustab organisatsioonis erialase arengu, kõrge motivatsiooni, hoiab läbipõlemise eest ning toob tööle valdkonna parimad

Tallinna Lastehaigla eesmärgiks on olla valdkonna parim tööandja. Läbi sisulise ja hästi organiseeritud tegevuse tagame põlvkondade järjepidevuse, arendame ja hoiame õdesid ja hoolduspersonali ning toome haiglasse noorema põlvkonna arste. Suurendame sisulist koostööd Tartu Ülikooli ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkooliga noorte värbamiseks õppeprotsessi jooksul ja üliõpilastele praktikakohtade pakkumiseks. Tugevdame veelgi üliõpilaste juhendamist kogenud juhendajate poolt kogu praktika vältel.

- Lastehaigla koolitustegevuse eesmärk on tagada residentuuri, õenduse ja teiste erialade (kliinilised psühholoogid, füsioterapeudid) õppele parimad tingimused ning lähtumine tõenduspõhisest õpetamisest;

- Lastehaiglas soodustame ja toetame residentide, üliõpilaste, õdede ja teiste spetsialistide juhendajaid omandama uusi teadmisi rahvusvahelistel koolitustel;
- Eriarstiõppes kaasame residentide teadustöösse ja julgustame neid astuma doktoriõppesse;
- Peame oluliseks töötajate pidevat enesetäiendamist, jätkame sisekoolitustega ja loome võimalusi parimate praktikate tutvustamiseks;
- Võtame kasutusele e-õppekeskonna Coursy, mis võimaldab korraldada virtuaalseid koolitusi, tehes võimalikuks kiire sisseelamise uutele kolleegidele ning õppimise suuremate ümberkorralduseta tööprotsessis.

Olulisel kohal erialateadmiste arendamise kõrval on haigla juhtide koolitamine juhtimise ja meeskonnatöö arendamiseks. Senisest veelgi tähtsam on kõikides osakondades koos osakonnajuhtidega toetava ja arengule suunatud organisatsioonikultuuri arendamine, mille osaks on arenguestlused ja töötajate individuaalsed arenguplaanid. Töötajate koolitused keskenduvad erialase täiendamise kõrval ka vaimsele tervisele ja muutustega kohanemisele, et tulla paremini toime Covid-19 pandeemiast tekkinud ebakindluse ja stressiga.

Strateegiline eesmärk nr 4 Hoida ja jätkuvalt arendada Lastehaiglat kui usaldusväärset ja peresõbralikku ravikeskkonda

Tallinna Lastehaigla patsientide rahulolu on kõrge: läbi aastate on üle 95% haigla patsientidest (ja nende vanematest) ravikvaliteediga “väga rahul” või “pigem rahul”, soovitaks vajadusel haiglat teistele ja on valmis vajadusel ise haiglasse tagasi pöörduma.

Turvalise raviteekonna arendamine

Tõhusam raviteekond vajab veelgi paremat sisulist koostööd erinevate osakondade arstide vahel, ajaressursi ja muude vahendite olemasolu multidistsiplinaarsete ravimeeskondade tööks. Samuti on tähelepanu all sujuv koostöö patsiendi perekonnaga saavutamaks paremaid ravitulemusi ja väiksemat emotsionaalset stressi.

Planeeritava Naiste ja Lastekliiniku üks olulisi oodatavaid mõjusid on vastsündinute raviteekonna paranemine nii ravikvaliteedi kui ka peresõbralikkuse aspektist.

Covid-19 perioodil on patsiendi raviteekonna turvalisus veelgi olulisem. Sellest tulenevalt on plaan jätkata haiglas tööprotsesside parandamist ning isolatsioonipalatite loomist ja laiemalt patsiendi ohutuse kultuuri rakendamist.

Tallinna Lastehaigla keskendub ka järgnevatel aastatel võtmenäitajatele raviprotsessi tegevuste mõõtmisel. Haigla kvaliteediteenistus hindab järgmisi protsesse :

- Kliinilist efektiivsust läbi regulaarsete kliiniliste auditite (3-4 aastas), mille käigus hinnatakse süstemaatiliselt patsientide ravi ja ravi tulemusi kindlate kriteeriumite alusel ning rakendatakse vajalikke muudatusi.
- Raviprotsessi ohutus: haiglas toimub ebasoodsate juhtumite ja haiglanakkuste registreerimine ja juhtumite analüüs osakondades vastavalt juhendile.

Viimased viis aastat on Lastehaiglas kasutusel elektrooniline patsiendi ohujuhtumite infosüsteem (POI), mis võimaldab täpsustada juhtumite registreerimist ning seda toetab ka pidev ravijuhiste uuendamine ning probleemsete ravijuhtude arutelu laiapõhjalises ravikvaliteedikomisjonis.

Infotehnoloogia ja tugiteenuste areng

Tugevdame tugiteenuseid, et vabastada arstide ja õdede aega patsientidega tegelemiseks: märksõnadeks on protsesside suurem efektiivsus ja digitaliseerimine, tugiteenuste piisavus ja kaasaegsus ning digitaalne turvalisus.

Viimastel aastatel oleme tõstnud haiglas andmete analüüsivõimekust, ning alustasime mitmete infoturbe tugevdamiseks vajalike valdkondlike tegevustega, millega jätkame ka järgmisel aruandeperioodil. Tallinna Lastehaigla peamised valdkondlikud tegevused:

1. Eesti Infoturbe standardi (E-ITS) ning organisatsiooni Infoturbe poliitika rakendamine;
2. Haigla töötajate regulaarne harimine üldist infoturvet ja küberhügieeni käsitlevatel koolitustel;
3. Arvutipargi ja tarkvaralahenduste kaasajastamine, tarkvarauuenduste protsessi järjekindel rakendamine;
4. Infosüsteemide töökindluse kasvatamine tänapäevaste infoturvet kaasavate lahenduste kasutamise kaudu;
5. Jätkame kõikide tööprotsesside sealhulgas koolitusprotsesside (uue e- õppe koolituskeskkonna rakendamine) digitaliseerimist;
6. Osaleme aktiivselt patsiendiga seotud riiklikes infotehnoloogistes arendustes;
7. Haigla infosüsteemi arendamine ja selle liidestamine teiste tööks vajalike infosüsteemidega.

Lõpetuseks.

Tallinna Lastehaigla 2021-2026 arengukava koostamisse panustasid haigla juhtkond, kliinikute juhid, osakondade juhatajad, õendusjuhid võrdsete partneritena. Olulised suundumused aastateks 2021-2026 arutati läbi Lastehaigla strateegiaseminaril, kus analüüsiti organisatsiooni tugevusi ja nõrkusi ning välisest keskkonnast tulenevaid ohte ja võimalusi.

Oleme tänulikud kõikidele, kes panustasid oma aega, teadmisi ja energiat arengukava koostamiseks. See on sisuline ja strateegiline alus Tallinna Lastehaiglale, kuidas koos edasi minna.

Kasutatud dokumendid:

SA Tallinna Lastehaigla arengukava 2016- 2020
Erialade ning valdkondlikud arengukavad